

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/67, 68

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/5288
Karar No. 22025/6597
Tarihi: 18.09.2025

●GREV KIRICILIĞI
●GREVDEKİ İŞÇİLERİN YAPTIĞI İŞLERİN
BAŞKA İŞÇİLERE YAPTIRILDIĞININ TESPİTİ
İÇİN İŞLERİN NİTELİĞİNİN İŞÇİLERİN
SOMUT OLARAK BELİRLENMESİNİN
GEREKTİĞİ

ÖZETİ: 6356 sayılı Kanun'un 68/1 hükmünde işverene getirilen yasak, aynı Kanun'un 67. madde hükmü gereğince iş sözleşmeleri askıda kalan işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamayacağı veya başkalarını çalıştıramayacağına ilişkindir. 6356 sayılı Kanun'un 67/1 hükmüne göre de "Kanuni greve katılan, greve katılmayan veya katılmaktan vazgeçip de grev nedeniyle çalıştırılmayan ve kanuni lokavta maruz kalan işçilerin iş sözleşmeleri grev ve lokavt süresince askıda kahr."

Bu itibarla Mahkemece; grevci işçilerin yapmış oldukları işin nitelikleri ile grev süresince işe yeni alınan işçilerin yapmış oldukları işlerin niteliklerinin saptanması, gerekli araştırma ile denetime elverişli ve somut tespitler yapılmak suretiyle greve katılan işçilerin yerine yeni işçi alınıp alınmadığının belirlenmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalıdır.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi

tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; toplu görüşme aşamasında süreçlerin tamamlanması üzerine davalı işverenlikte 06.02.2024 tarihinde yasal grev kararı alındığını, bir ay süresince her türlü görüşme gayretlerine olumlu cevap alınamayınca müvekkili Sendika tarafından yasal grevin 07.03.2024 tarihinde başlanmasına karar verildiğini ve işyerinde grevin fiilen uygulanmasına başlandığını, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 68. maddesine aykırı olarak davalı işverenlik tarafından greve çıkan işçilerin yerine çalıştırılmak üzere 483 işçinin işe alındığını tespit ettiklerini, durumun Bakanlığa yazılı ve sözlü olarak iletilmesine karşılık davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Bakanlık) tarafından hiçbir işlem yapılmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle 2023 yılı Aralık ayından, işbu davanın açıldığı tarihe kadar işe başlatılan işçilerin 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesi düzenlemesine aykırı olarak grevci işçilerin işlerinde çalıştırılmak üzere işe alınmaları sebebiyle işyerinde çalıştırılmalarının yasak olduğunun tespiti ile muarazanın menine, yasal grevi kırmak için hukuka aykırı olarak işe alınan işçilerin grevin uygulandığı süre içinde işyerine girişlerinin yasaklanmasına, davalı işverenliğin grevci işçilerin yerine yeni işçi almasının yasaklanmasına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Abaloğlu Lezita Gıda Sanayi AŞ (Abaloğlu Şirketi) vekili cevap dilekçesinde; davacının sonuç ve istek kısmında yazılı taleplerinin 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na aykırı olup yasal dayanağı olmayan taleplerin reddi gerektiğini, Kanunda, işçilerin çalışma hürriyetinin kısıtlanmasına, iş sözleşmelerinin mahkeme kararıyla feshine dair bir hüküm bulunmadığını, davacı Sendikanın 07.03.2024 tarihinde grevin fiilen uygulanmasına geçtiğini, anılan tarih itibarıyla 4 birim işyerinde toplam 2.298 işçinin çalışmakta olup (tüm birimlerde toplam 3.101 çalışan) grev çağrısına 168 işçi hariç, işçiler tarafından destek verilmediğini, müvekkili Şirketin üretimini ve iş akışını etkilemeyen etkisiz bir grevin kâğıt üstünde devam ettiğini, 07.03.2024 tarihinden evvel işe giren çalışanların çekişme konusu olamayacağını, 07.03.2024 tarihinden sonra alınan çalışanların ise bu tarihten sonra işten ayrılan veya iş sözleşmesi feshedilen çalışanların yerine alınmış olup greve çıkanların yerine alınmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Bakanlık vekili cevap dilekçesinde; müvekkili yönünden işbu davanın öncelikle husumet yönünden reddi gerektiğini, bahsi geçen işçilerin büyük bölümünün grev tarihinden önce işe alındığının açıkça görüldüğünü, Kanun'un grev sürecinde greve katılmayacak işçilerden ölen, kendi isteği ile ayrılan veya iş sözleşmesi işveren tarafından haklı sebeple feshedilen işçilerin yerine yeni işçi alınmasına izin verdiğini, müvekkili tarafından konuyla ilgili yapılması gereken tüm

işlemlerin titizlikle yapıldığını ve takip edildiğini, iddiaların yerinde olmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalı işveren tarafından 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesine aykırı davranıldığı, grevin uygulanmaya başlandığı 07.03.2024 tarihinden dava tarihi olan 01.04.2024 tarihine kadar kendi isteği ile ayrılan, deneme süresi sonunda iş sözleşmesi sona eren ve işveren tarafından iş sözleşmesi haklı nedenle feshedilen 13 işçi yerine kararın gerekçe kısmında isimleri yazılan 55 işçinin işe alındığı gerekçesiyle "Açılan davanın KISMEN KABULÜNE; Davalı işverenliğe ait iş yerinde greve çıkan işçilerin işlerinde çalıştırılmak üzere 07/03/2024 tarihinden dava tarihine kadar işe başlatılan ve SGK Kemalpaşa İlçe Müdürlüğü'nün vermiş olduğu listede görülen işçilerin 6356 Sayılı Kanunun 68. Maddesi düzenlemesine aykırı olarak grevci işçilerin işlerinde çalıştırılmak üzere işe alınmaları sebebi ile iş yerinde çalıştırılmalarının yasak olduğunun tespiti ile murazzanın mennine. Fazlaya ilişkin talebin Reddine. Yasal grevi kırmak için 6356 /68.maddeye aykırı olarak işe alınan işçilerin grevin uygulandığı süre içinde iş yerine girmelerinin yasaklanmasına. Davalı işverenlik tarafından grevci işçilerinin yerine yeni işçi alınmasının yasaklanmasına ..." karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; İlk Derece Mahkemesi kararında herhangi bir hata görülmediği gerekçesiyle başvuruların esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde; Aralık 2023 tarihinden itibaren işe alınan işçileri kapsayacak şekilde davanın kabulüne karar verilmesi gerektiğini ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

2. Davalılar vekilleri temyiz dilekçelerinde; cevap ve istinaf dilekçelerinde belirttikleri sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuşlardır.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davalı işveren tarafından grev kırıcı eylemlerde bulunulup bulunulmadığına ve husumete ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davacı vekilinin tüm, davalılar vekillerinin aşağıdaki paragrafların

kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. 6356 sayılı Kanun'un "İşçi alma ve başka işe girme yasağı" kenar başlıklı 68. maddesi şöyledir:

"(1) İşveren, kanuni bir grev veya lokavt süresince, 67 nci madde hükmü gereğince iş sözleşmeleri askıda kalan işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamaz veya başkalarını çalıştıramaz. Ancak greve katılamayacak ve lokavta maruz bırakılamayacak işçilerden, ölen, kendi isteği ile ayrılan veya iş sözleşmesi işveren tarafından haklı nedenle feshedilenlerin yerine yeni işçi alınabilir. İşverenin bu yasağa aykırı hareketi, taraf sendikanın yazılı başvurusu hâlinde görevli makamca denetlenir.

(2) Greve katılmayan veya katılmaktan vazgeçen işçiler, ancak kendi işlerinde çalıştırılabilir. Bu işçilere, greve katılan işçilerin işleri yaptırılmaz.

(3) Kanuni bir grev ve lokavt dolayısıyla iş sözleşmeleri askıda kalan işçiler, grev veya lokavt süresince başka bir işverenin yanında çalışamaz. Aksi hâlde işçinin iş sözleşmesi işverence haklı nedenle feshedilebilir. Ancak kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan işçiler, kanuni haftalık çalışma süresini tamamlayacak süreyi aşmamak üzere başka bir işverenin işyerinde çalışabilir."

İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne, Bölge Adliye Mahkemesince de davalıların başvurularının esastan reddine karar verilmiş ise de yapılan araştırma eksik olup hüküm kurmaya yeterli bulunmamaktadır.

6356 sayılı Kanun'un 68/1 hükmünde işverene getirilen yasak, aynı Kanun'un 67. madde hükmü gereğince iş sözleşmeleri askıda kalan işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamayacağı veya başkalarını çalıştıramayacağına ilişkindir. 6356 sayılı Kanun'un 67/1 hükmüne göre de "Kanuni greve katılan, greve katılmayan veya katılmaktan vazgeçip de grev nedeniyle çalıştırılmayan ve kanuni lokavta maruz kalan işçilerin iş sözleşmeleri grev ve lokavt süresince askıda kalır."

Bu itibarla Mahkemece; grevci işçilerin yapmış oldukları işin nitelikleri ile grev süresince işe yeni alınan işçilerin yapmış oldukları işlerin niteliklerinin saptanması, gerekli araştırma ile denetime elverişli ve somut tespitler yapılmak suretiyle greve katılan işçilerin yerine yeni işçi alınıp alınmadığının belirlenmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalıdır.

3. Somut uyuşmazlıkta; hukuka aykırı eylemi gerçekleştirdiği iddia edilen taraf işveren olduğundan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının pasif husumet ehliyeti bulunmamaktadır. Bu itibarla Bakanlık yönünden pasif husumet yokluğu sebebiyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde verilen karar hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

4. Kabule göre de Mahkemece sadece tespit hükmü kurulması ile yetinilmesi gerektiğinin gözetilmemesi doğru olmamıştır. Nitekim inceleme konusu dava, 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesine aykırı davranıldığına tespiti istemi niteliğindedir. Bu itibarla Mahkemece yasaklama niteliğinde hüküm kurulması isabetsiz olduğu gibi

yasal düzenlemenin hüküm fıkrasına yazılması da doğru olmamıştır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davacı ile davalılardan Abaloğlu Şirketine iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

18.09.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.